

ЭНСИЭЛИ

• Нам улууһун хаһыата • 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ •

2000 с.
Бэс ыйын
15
күнэ
чэппиэр
№ 67 (8757)

Улуус дьаһалтатыгар

2002 СЫЛГА РОССИЯҔА НЭҢИЛИЭННЭЭ БИЭРЭПИИҢ ҮҮТҮҮ ТУҢУНАН

Саха Республикатын правительствотун «2002 сылга Россияга нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгы туһунан» 21.02.2000 с. 111 №-дээх дьаһалын уонна Саха Республикатын Нам улууһун территориятыгар нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгыга бэлэмнэнини тэрээһиннээхтик ыытар инниттэн манньгы дьаһайабын:

1. 2000 сыл алтынны 9-16 күнүгэр 2000 сыл алтынны 9 күнүгэр турутуунан нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгарга.
2. Нам улууһун территориятыгар 2002 сылга нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгыны уонна онуоха бэлэмнэнини үлэни тэрийиини Нам улууһунаагы республика госкомстатын бэрэстэбиитэллэригэр сүктэрэргэ.

3. Олохтоох былаас органнарын кытта биэргэ үлэлээһини хааччыйалларыгар. Биэрэпиин тэрээһиннээхтик ыытар инниттэн тэрээһин бопуруостары быһаар комиссияны тэрийэргэ. 2002 сылга нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгыга комиссия туһунан балаһыаньа бырайыагыгын госкомстат бэрэстэбиитэллэрэ икки нэдиэлэ иһинэн онорон түһэрэллэригэр.

4. Улуустаагы комиссия тэриллитин кэнниттэн нэһиликтэр дьаһалталаар баһылыктара бэйэлэрин территорияларыгар үлэлиир комиссиялары тэрийэллэрин эбээһинэстиригэ.

5. Госкомстат бэрэстэбиитэллэрин кытта биэргэ үлэлээһиннэри нэһиликтэр дьаһалталаар баһылыктара тэрийэллэрин ирдиргэ.

5.1. Бастакы учараттаах бэлэмнэнини дьаһаллар 2000 сыл муус устар 1 күнүгэр диэри ыытарга:

— айан, сырыы ыарахан уһук учаастактардаах дьаһалталаарга нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгы уопсай быраабылалартан уратылаах буолуохтара;

— 2001 сыл тохсунньу 1 күнүгэр диэри:
— олохтоох дьаһалталаарга уонна госкомстат бэрэстэбиитэллэригэр нэһилиэнньэ олоһор аадырыһын кэлин бэрэбиэркэлээһингэ уонна учуоту ытыгыга көмө онорорго;

БҮТҮН РОССИЯТААҔЫ НЭҢИЛИЭННЭЭ БИЭРЭПИИҔЭ

Российская Федерация правительствота 1999 сыл балаһан ыйын 22 күнүгэр 1064 №-дээх 2002 сыллаах Бүтүн Россиятаагы нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгы туһунан уураах ылыммыта. Уураах быһыытынан Российской Федерация бары субъекттарыгар олоһор нэһилиэнньэ ахсаанын уонна да атын социальнай-экономическай суолталаах чаччылары чуолкайдьыр инниттэн 2002 сыл алтынны 9-16 чыһылаларыгар Бүтүн Россиятаагы нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгылар.

Үөһэ ааттаммыт уураахха олоһоран Саха Республикатын правительствота Саха Республикатын территориятыгар биэрэпиин ытыгы туһунан бэйэтин уурааһын олунньу 21 күнүгэр 111 №-дээх ылыммыта уонна 27 киһиттэн састааптаах правительствота бастакы солбууааччыта Акимов А.К. председателлээх республикатаагы биэрэпиин комиссията талылыбыта. Комиссия үлэтин туһунан Балаһыаньа ылыныллыбыта. Комиссия састаабыгар Саха Республикатын 11 араас салааларын салайааччылары, министрдары - Сир реформатын уонна сир ресурстарын, дьиз кэргэн уонна оҕо саас комитеттарын председателлэрэ, почтовай сибээс, салгын транспортын, ЗАГС управлениетын начальниктара,

экономика, туугу, үп, үөрэхтөөһин, доруобуйа, ис дьыала, үлэлээх уонна социальнай көмүскэллээх буолуу, жилищнай коммунальнай, НВК «Саха», бэчээт уонна иһитинирии-биллэриин средстволарын департаменын салайааччылары.

Биһиги улууспутугар 2000 сыл кулун тутар 23 күнүгэр 2002 сылга Нам улууһугар нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгы туһунан Нам улууһун дьаһалтатын 238 №-дээх Дьаһала тахсыбыта. Улуус баһылыгы бастакы солбууааччы Бочкарев А.А. салайааччылаах комиссия талылына.

2002 сыллаах Бүтүн Россиятаагы нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгыны бэлэмнээһин, ытыгы уонна ылыныллыбыт дааннайдары түмүүнү, тарҕатыны салайарыгар Бүтүн Россиятаагы статистика агентствотыгар сүктэрилиннэ. Итинэн сибээстэн биһиги республикатаагы статистика Госуударственной комитетта, кини бары улуустардаагы, куораттардаагы представительстволара нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгыга бэлэмнэнини үлэни саҕалаатылар.

Бу үлэлэр 2000 сылтан саҕалаан ытыгылар. Анал календарнай былаан быһыытынан биэрэпиин комиссиятын салайытынан нэһиликтэр дьаһалталаар хаһаайыстыбаннай киһигэлэрин бэрээдэктээ-

— 2002 сылга эмп уонна социальнай суолталаах тэрилтэлэргэ нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгыны тэрийэргэ.

6. Улуустаагы МУ НУ ЖКХ (Кобяков А.Г.) 2000 сылтан саҕалаан квартал аайы нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгыга бэлэмнэниигэ наадалаах информациялары госстатистика органнарыгар түһэрэн иһэригэр.

7. Улуустаагы сибээс узела (Спиридонова М.И.), «Энсиэли» хаһыат редакцията (Касьянов В.Г.), «Нам» ТРК (Кривошапкин И.З.) Нам улууһунаагы госкомстат бэрэстэбиитэллэригэр 2002 сылга нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгы соруктарын кизиник сырдаттар, нэһилиэнньэ быһаарар үлэлэри сүрүннээн ытыгыга көмө оноруктаахтар.

8. Улуустаагы сибээс узела (Спиридонова М.И.) нэһилиэнньэ биэрэпиин пууннарга дьоннор аадырыстарын кэлимник бэрэбиэркэлиир үлэни ытыгыга улуус уонна олохтоох дьаһалта үлэһиттэригэр көмө онороругар. Нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгы туһунан матырыйааллары ылыны уонна ытыгыны правительственной суолтага тэҥвириллэригэр.

9. «Сахателеком» Намнаагы филиала (Фролов Г.Г.):

— нэһилиэнньэ биэрэпиин туһунан телеграфнай ытыгылары уонна ылылары правительственной суолтага тэҥвириллэригэр. 2000-2003 сылларга нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгынан сибээстэн междугороднай сибээс өгөлөрүн «Госуударственной» категорияга тэҥнээн, төлөбүр көннөрү тарыбынан ытыгарыгар.

10. 2002 сылга нэһилиэнньэ биэрэпиин ытыгыга бэлэмнэнини үлэлэргэ тардыллар дьоннорго улуус баһылыгы уонна Нам улууһугар госкомстат бэрэстэбиитэллэрин салайааччыта илии баттаһынынаах да-стабырыаньалары биэрэргэ.

11. Бу дьаһал туолуутун хонтуруоллааһыны улуус баһылыгы 1 солб. А.А. Бочкаревка сүктэрэргэ.

Нам улууһун баһылыга А.Н. ЯДРЕЕВ

нин, нэһилиэнньэ састаабын, ахсаанын хамсааһынны чуолкайдааһын, нэһиликтэр уулуссаларын, дьизэлэрин чуолкайдааһын үлэлэрэ билингэттэн тэрээһиннээхтик ытыгылаахтар, элбэх чуолкайдааһыннар, бэрэбиэркэлэр күүтүллээлэр.

Нэһиликтэр дьаһалталаар баһылыктара, специалистара, тэрилтэлэр салайааччылары бу ытыгылар бары үлэлэргэ нэһиликтэр биэрэпиин комиссиятын састаабыгар кирисэн туран болжомтолоохтук, эппиэттэстээхтик кытталлара, сыһыаннаһалара эрэйиллэр.

Биһиги улууспутугар Бүтүн Россиятаагы биэрэпиин үрдүк хаачыстыбалаахтык барыта билингэттэн ытыгылар бэлэмнэнини үлэлэр хайдах таһымнаахтык барыртан тутулукаах.

Бүтүн Россиятаагы 2002 сыллаах нэһилиэнньэ биэрэпиин соруктарын, уратыларын, ытыгылар бэлэмнэнини үлэлэрин туһунан өссө сиһилии «Энсиэли» хаһыат уонна «Нам» ТРК нөҕүө нэһилиэнньэ кизинг арангатын сырдатты үлэтэ барыаҕа.

В.В. МОЧНАЧЕВСКАЯ,
Намнаагы статистика госуударственной комитетта бэрэстэбииталистибэтин кылаабынай специалиһа

Сурутуу-2000

Хаһыакка сурутуу бүтэрэ 10 күн хаалла. Онон бу хаалбыт кылгас кэмгэ улууспут хаһыатыгар — «Энсиэлигэ» сурутарга тиэтэйинг.

Нэһилиэнньэ туруорсуутун, элбэх ахсааннаах ааҕааччыларбыт көрдөһүүлэрин учуоттаан сыл анарыгар сурутуу сыаната 120 солкуобайтан бэс ыйын 6 күнүттэн 90 солк. диэри аччатылына.

Онон 120 солкуобайга суруппуттар (барыта 40-ча киһи) «Энсиэли» хаһыат редакциятыгар квитанцияны илдэ кэлэн харчыгыт ордугун төптөрү ыларгытыгар көрдөһөбүт. Биһиги аадырыспыт: улуус дьаһалтатын дьизэтэ, 3-с этээс, 302 хос.

«Энсиэли» хаһыат редакцията

Ы Ҥ Ы Ы Ү М Ү Р Ү Й Д Э

Хамаатта нэһиликтэр В.В. Федоров салайар баһынай хаһаайыстыбата сүөһү итинтигин, оҕуруот аһын үүнэриин дьарыктанар. Бу күнүгэр хаһыат корреспондента Василий Васильевны кытта кэпсэттэ.

— **Василий Васильевич, хаһаайыстыба үлэтин-хамнаһын туһунан аҕыах тыһынан биллэһинэр эр?**

— Кыралыын-улаханньын уопсайа 23 сүөһүнү күөххэ үктэннэрдит. Итинтэн 8-на ынах. Сайынгы кэмгэ Мугур сайылыкка көспүппүт номнуо 5 сыл буолла.

Итини тэнэ 5 гектарга хортуппуйу, 2 гектарга хаппыыстаны, гектар ангардытыгар моркуобу уонна сүбүкүлэни үүннэрэбит.

— **Ыһык саас тоһо хортуппуйу оортун?**

— Ааспыт кыһын 200-тэн тахса тонна хортуппуйу киэрэр хранилищетын көрөн-истэн үлэлэттим. Онон 10-ча бааһынай хаһаайыстыбалара хортуппуйдарын кыстаттылар. Мин 15 тонна хортуппуйу харайбытым. Хортуппуй олоһуутун бүтэрдит. Күн-дьыл үчүгэй буоллаһына аны күһүн гектартан ортотунан 100 цн. үүнүүнү ылары былаанньыбыт. Хаппыыстаны 1 гектартан 150 цн. үүннэрэр соруктаахпыт. Биһиги аймахтар түмсэн 8 буолан үлэлибит.

— **Күһүгү үүнүүнү батарыыга туюк кэпсэтиини ытыттын?**

— Бүгүңгү күнүгэр туругунан 10 тн. хортуппуйга, 3 тн. хаппыыстага дуогабар түһэристим.

Онтон ордугун тэрилтэлэри, коллективтары кытта кэпсэтэн туһага туруоруом дии саһыбын.

— **Сааскы ыһыкка техника уматыгынан, оҕуруобунан хааччылыгыт хайдарыт?**

— Тьа хаһаайыстыбатын управлениета 2 тн. трактор уматыгы, 1 тн. бензини, 200 л. автолу биэрбитэ. Онон үлэ мэхэйэ суох барар.

— **Мугур сайылыгар туюк баалаахтын?**

— Киһи олоһор дьизэтэ, сүөһү тиитигэ бааллар. Сайынгы кэмгэ теплицага оҕурууну, аһаҕас груннга помидору олоһобут. Ааспыт сылга сайылыктык электрическай уотун 1 км. усталаах остуолбаларын кэрдэн, проводтарын ылан барыттар. Онон электрическай уота суох буолан олус эрэйдэнибит. Саҕа остуолбаны туруоруу, провод сыаната олус ыарахаттар. Биһиги хаһаайыстыбатыт ити ороскуоту уйунар кыага суох.

— **Техника эргэрэн, уматык сыаната ыраан үлэһиттэр мэхэйдэр үчүстэр. Иннихи өттүгэр туюк былааннаахтын?**

— Тьа хаһаайыстыбатын бордууксуятынан дьарыктанар дьон бьар куустан олоһорбут табыллыбат. Төһө кыалларынан үлэлээн хамсаан сиртэн өлгөм үүнүүнү ыларга, үрүн аһы, эти дэлэтэргэ кыһаллыахпыт.

— **Василий Васильевич, кэпсэтиини иһин баһыыба. Үлэһэр ситиһиллэри, олохтор доһу, доруобуйаны барарабыт.**

В. СЫРОМЯТНИКОВ

ҮЙЭЛЭР КИРБИИЛЭРИН «УЛАХАН ТҮҢҮЛГЭ» ЫҤЫАҔЫН ПРОГРАММАТА

Булар сирэ: культура уонна сынньалан паарката

Булар күн: бэс ыйын 20-21 күнүгэр

- БЭС ҮЙЫН 20 КҮНЭ - ЫҤЫАХ БАСТАКЫ КҮНЭ**
- 11 ч. - Ыһык үөрүүдээх аһыллыыта-алгыһа
  - 11 ч. 45 м. - Улуу Кыайыы 55 сылыгар аналлаах театриализованнай представление
  - 13 ч. - Дьиз кэргэттэринэн, үлэ коллективтарынан түһүлгэлэр
  - 14 ч. - Омоҕой ооньуулар - культура уонна сынньалан пааркатын стадиона
  - 14 ч. - «С.А. Зверев - Кыыл Уола - улуу тойуксут» тойуксуттар улуустаагы күрэхтэрэ - күөх театр
  - 14 ч. - Оһуохай күрэхин аһыллыыта - сэргэлээх кырдал
  - 18 ч. - Ат сүүрдүүтэ - Хамаатта нэһиликтин ипподрома
  - 20 ч. - «Үңкүүлүүөх, эргийиэх, далбаарыах» аҕа саастаах дьонно үңкүү киһэтэ - М. Аммосов аатынан болуоссат
  - 20 ч. - С. Зверев-Кыыл Уола 100 сааһыгар аналлаах олонхо киһэтэ (күрэх) - ветераннар балаһаннара
  - 23 ч. - «Үрүн түүн абылана» - культура уонна сынньалан пааркатын стадиона

- БЭС ҮЙЫН 21 КҮНЭ - ЫҤЫАХ ИККИС КҮНЭ**
- 10 ч. - Оһуохай күрэхин салгыыта - сэргэлээх кырдал
  - 11 ч. - «Ойор-тэбэр оҕо сааһым» оҕо, спорт, олонхо сылынан оҕо-аймах үөрүүдээх түһүлгэтэ - культура уонна сынньалан пааркатын стадиона
  - 13 ч. - Дьиз кэргэн, уруу-аймах түһүлгэлэрэ - арҕа кырдал
  - 14 ч. - Оһуохай күрэхин түмүгэ - сэргэлээх кырдал
  - 14 ч. - Саха таһаһыгар улуустаагы конкурэ - культура уонна сынньалан пааркатын стадиона
  - 14 ч. - «Үрүн тунах ыһыах» улуус уус-уран самодеятельноһун концерта - культура уонна сынньалан пааркатын стадиона
  - 20 ч. - «Сулустар аллеялары» эстраднай шоу-концерт - паарка стадиона
  - 21 ч. 30 м. - ыһык сабыллыыта
  - 22 ч. - «Энсиэли хочото үңкүүлүүр» сынньалан түүнэ - М. Аммосов аатынан болуоссат

Ыһыагы тэрийэр комиссия

АСТАРЫН БЭЙЭЛЭРЭ ХААЧЧЫНААХТАРА
Салбан орто оскуолата экологическай хайысханан үлэлээбитэ 3 сыл буолла. Ыһылыгыттан экологунан А.С. Посельская үлэһиттэн сааскы ыһык хампааньыта үчүгэйдик саҕалаанна. 25 суотай сиргэ хортуппуй олоһулар. Урукку пришкольнай учаастагы сагаллы тутан, саҕа теплицалары онорторон оҕуруот аһын дэлэйдик олоһорон оҕолорго кыһынны аһылыктарыгар сизээр былааннаахтар. Оҕолор 1 нэдиэлэлээх практикаларыгар оҕуруокка үлэлэтиилэр, учууталларыгар көмөлөстүлэр. Сайын устата 2 сезонна оҕо площадкага үлэлиэ.
А. ПРОКОПЬЕВА,
Салбан

Улуу Кыайыы 55 сыла

Бу төгүрүк сүл устата күп-күөх харыйалары, үрүн субалаах дьылыгыраспыт хатыннаны, будьурус-пуг уоттору, лаглаар майаарсыны, сэргэх тэтингэри үлэһиттэр уонна ы а р ы н а х т а р диспансер дьэ-тэ үлэһэ кириэ-тин кытта оло-рдубуттара. Ки-нилэр хас күн аайы дьону ээр-д э л и и көрөөлөр. Хас биирдиилэрин үчүгүйдик би-лэллэр. Буруйдаа диэн - сангарбат-тар эр.

ДЬОН ОЛОБУН ТУҔУГАР

Тулабыр айылда, сир тыыл ветеранын, элбэх медаллар кавалердарын, Нам оройуонун бочуоттаах гражданын Нина Гаврильевна Корьякина араҥаччылыыллар, ытыктыыллар.

Оро эрдэһиттэн ыарыахтары үтүөрдөр, кыһалдалары кыччаттар баҕа санаалаар. 1917 сыллаахха Мэнгэ-Хагаласка төрөөбүт кыыс 20 саастаар Дьокуускайдаагы фельдшерскэй-акушерскэй оскуо-ланы бүтэрэн, кый ыраах, Аллай-ыаха оройуонугар үлэһэ аналмыта.

Икки аҥар сүл үтүө суобаста-ахтык, кыһамнылаахтык үлэһэ-битэ. Доруубуйа харыстабылын наркома эдэр специалиһы үрдүк үөрэххэ ытарга быһаарбыта. Оч-чотоогу сырыы-айан уһуна, эрэй-дээр. Нина сайын саҕаланыта ат-танан баран, медицинскэй инсти-тутка алтынны ортотугар тийбитэ. Үөрэххэ хойутаан ыһыл-лыбата. Уопускатын Крымга атаарбыта. Дойдугар төннүбүтэ.

Уоттаах сэрри бара турдаҕына, 1942 сылга, Эдыгээнгэ сэллиги эмиир пуун аһыллыбыта. Нина Корьякина силиэһи-бууруаны ор-тоуун дьону быһаарыы, эмтээр-и табанан көтүтэрэ, балыксыт-тарга, булчуттарга суһал көмөнү оҥоро. Сылаастык-сымнаастык утуулар, тоҕо-хана аһыыр бокуой да, түгэн да суоҕа.

Илья Егорович обкомга үлэһи сылдьан, Саха сиригэр сэллик ыарыы элбээбитинэн, оройуон са-лалтатыгар туруорсан, Нинаны Дьокуускайга үөрэххэ ыһыттар-ра. Москвадан сэллиги утары ох-сууар институт филиала үлэһи-рэ. Сыл аҥара үөрэммитэ.

Сэрри бүтүөр дылы хотугу сир-гэ үлэтигэр үрдүк эппизитинэстээрин көрдөрбүтэ. Күүһэ-кыада тийэр-ин фронтка көмөлөспүтэ, ол да иһин И.В. Сталинтан Махтал суругу туп-пуга, эмчиттэртэн биер бастакынан «1941-45 сс. Аҕа дойдуга Улуу сэри-игэр «Килбиэннээх үлэтин иһин» медалынан наҕараадаламмыта.

Хоту үлэһири сылларыгар эдэр саас эрчиминэн, идэтигэр бэ-риниилээһинэн кынаттанара. Ал-лайыахаҕа хааччылар участагар сэрэтээр-эмтиир үлэни барытын толорорго, оҕо уонна ийэ өлүүтүн таһаарбатар.

Н.Г. Корьякина биер дьоһуннаах үтүөтэ - Эгсиэли хочотугар сэлли-ги утары охсуһуону төрттэспитэ, хас да көлүнэ дьону өлөр өлүүтүн быһаарбыта. 1946 сылтан сэллик пуунугар сэбиэдиссэйдэбитэ. Дис-пансеры төрттэспитэ, салайбыта. Саха сириттэн бастакы профессор-фтизиатр Т.И. Крылованы кытта дьону кутталлаах ыарыттан быһ-нааһыҥга биергэ алтыспыта.

Нина Гаврильевна сэллиги эми-тир диспансер 50 сылыгар ман-нык ис хоһоонноох ахтыһыны су-руттарбыта баар. Нэһилиннээгэ сэллиги утары көмө сэрри ыар-нүһэр сылларыгар саҕаламмыта. Оччолорго эмиир пууннары, атын да идэтигиттэн учреждениеларын тэрийиһэ правительство аналла-ах уураага тахсыбыта, сөптөөх үп-харчы көрүлүбүтэ.

Намга сэллиги утары сулуус-паны бастакынан Татьяна Иванов-на Павлова-Крылова тэрийбитэ. Амбулаторияга пуун аһыллыбыта, онтон кини инициативатынан 15-куойкалаах бастакы стационар оройуон кииниттэн 15 км. Арыы Кыһыннарбыка аһыллыбыта. Ба-лыһа холбонуллубут икки дьыт-тэн турара: көрдүдөр - остолобу-

ой, икки палаталаах, изо-лятордаах, ординаторс-кай уонна процедурнай хостордоох.

Ити кэмгэ рентгени-нэн чинчийи суоҕа, аһа-ғас сэлликтээх киһи, ула-хаттарга да, оҕолорго да өлүү элбээр. 1944-1946 сс. сэллиги утары сулууспа-ны Татьяна Иннокентье-вна Корьякина баһылык-таабыта, пенсияга тахсы-ар дылы Дьокуускайга фтизиатрынан үлэһэбитэ.

1946 сылтан сэллик пуунугар, онтон балыһатыгар Н.Г. Корьякина сэбиэдиссэйдэбитэ уонна 1955 сылга дылы ити эбээһинэһин то-лорбута. Ол саҕана Матрена Николае-вна Сивцева - фельдшер, Анна Егоровна Новго-родова I, Любовь М и х а й л о в н а Слепцова, Евдо-кия Афанасьевна Макарова, Анас-рия Федоровна Наумо-ва, Анна Егоровна Новгородова II, Анна Петровна Сивцева - техүлэ-һиттэр.

1949 сылга сэллик пууна дис-пансерга кубуллутуллубута. Сэби-эдиссэй - врач Надежда Акимовна Ерина, Алексей Савельевич Малыг-ин, Н.Г. Корьякина - фельдшердэр, Ирина Афанасьевна Рехлясова, А.Д. Корьякина, Евдокия Серафи-мовна Вахромеева - местсестралар.

Нэһилиннээһини рентгенинэн чинчийи саҕаламмыта. 1950 сылтан сэллиги утары антибиотиктар: стрептомицин, фтивазид, писк тут-туллубуттара. Аһаҕас сэлликтээхтэр ахсааннара уонна өлүү арайлаабыта.

И.Е. Винокуров быһааччы көмөтүнэн сэллиги эмиир диспан-сер типовой дьытэ тутуллан, күн бүгүн дьон доруубуйатын туһугар туһалы турар. Стационарга били-гин 40-тан тахсаҕа тийэ ыарыһах эмтэнэр.

Кылаабынай врачтарынан киин уобаластартан кэлбит специалис-тар Нина Константиновна Растино-ва, Нина Сергеевна Казарина, Иван Алексеевич Семченко, ординатор-врачтарынан Нина Евгеньевна Ти-хомирова, Зара Ивановна Попова, Валентина Ивановна Трихлеб, Ин-нокентий Григорьевич Григорьев, Каролина Павловна Харлампьева, Люция Васильевна Эверстова, фти-зиопедиатрдарынан - Сара Василь-евна Мигалкина, Роза Ивановна Ти-щенко.

Н.Г. Корьякина эмчит быһыыты-нан сүрүн уратылары — үлэһэ үрдүк эппизитинэс, тэрээһин, үтүө санаа, ким кыһалдалаахха кэмигэр көмөлөһүү. Олус сэмэй. Үлэһэбит уһун сылларыгар пенсияга тахсан да баран сэллик балыһатын таһы-гар тутуллубут икки квартираларга дьыэ аҥарыгар олоор. Оҕолордоох, сиэннэрдээх, хос сиэннэрдээх.

Тыыл ветерана бэйэни харыс-таммат үлэһэ үрдүктүк сыаналам-мыта. Үөһэ ахтан аһарбыһыгыт-тан ураты 1952 сылга «Үлэһэ туйгу-нан иһин» медалынан, 1955 сылга Саха АССР Үрдүкү Сэбиэтин Президиумун Бочуотунай грамотаты-нан, 1970 сылга «В.И. Ленин төрөөбүтэ 100 сыла туолуутун бэли-этээн «Килбиэннээх үлэтин иһин» медалынан, 1973 сылга «ССРС до-руубуйатын харыстабылын туйгу-на» знагынан бэлиэтэммитэ.

Намнаагы эмиир-санитарнай холбоһук Бочуотун кийэтигэр кыл-лэриллибитэ, Кыайыы 30 сыла, Үлэ ветерана медаллары үөрүүлэх бы-һыыга-майгыга туппуга. 1977 сылга Нам оройуонун бочуоттаах гражданын аата иҥириллэбитэ, респуб-ликаатаагы сэллиги эмиир диспан-сер Үлэһэ Албан аатын кинигэтигэр кыллэриллибитэ. Кэлин Кыайыы 40 сыла, Кыайыы 50 сыла, тыыл ветера-на медаллар эбиллибиттэрэ.

Нина Гаврильевна саамай күндү наҕараада - сэлликтэн үтүөрбүт сүүһүнэн дьон истин тапталлара, махталлара, дьон-сэр-гэ дириг ытыктабыла. Ураты чиз-һинэй, кырдыксыт киһи салалта-тынан үлэһэбит коллектив сэллик ыарыһыны аччатыгыта республи-кага бастаан сылдыбыттааҕа. Лен-скэй селскэй уонна оройуоннаагы сэбиэттэр депутаттарын быһыы-тынан үгүс өрүттээх общественной үлэни толорбута.

Сэллик курдук кутталлаах ыарыһы эмтээһингэ кылаатта-рын киллэрбит үтүө, хорсун вете-раннар ааттарынан кизн туттабыт. А. ВАСИЛЬЕВ

Бэс ыйын 2 күнүгэр Нам 1 №-дээх орто политехнической оскуо-латыгар дьоро күн үүнэ. Оруубу-на 10 сыл анараа өттүгэр оскуола историятыгар хаһаангытаар да-ҕаны элбэх оҕо үөрэҥин үрүн көмүс мэтээлинэн бүтэрбитэ. Инна Сан-никова, Туяра Хоютанова, Ира По-лиценко, Сандал Суздалов, Лена Захарова, Аэлита Попова, Анюта Епифанова, Лена Березкина, Лена Иванова дьулуурдаах үөрэх түмүгэр тохсон үрүн көмүс мэтэ-эли илиилэригэр тутан олох кизн аартыгар үктэммиттэрэ.

Уон сыл... Эмиэ да элбэх, эмиэ да арыһа. Бу сыллар усталарыгар 1990 сыллаагы оскуола үрүн көмүс выпускниктара дьин бары аат ылан, араас идэни баһылаан врач, учуутал, инженер, учуонай буолан ийэ дойдурларыгар бары билиилэ-рин, ыра санааларын толорон бэ-риниилээхтик үлэһи-хамныы сылдыллар.

Инна Санникова, Александр Новгородов, Аэлита Попова улуу-стаагы гимназия, Туяра Хоютано-ва Нам 1 сүһүөх оскуолатын, Ма-рия Сидорова Нам 1 №-дээх орто политехнической оскуола бастыҥ учууталлара. Инна Санникова Санкт-Петербурга аспирантурага үөрэҥин салгыыр. Александр Нов-городов улуска оскуола оҕо тэри-лэлэрин конкурстарыгар бастаан, республикага финалга кыттан улу-уһун чизин көмүскээбитэ уонна «Сыл бастыҥ баһаатайа» бириһи-нин бэлиэтэммитэ. М.П. Сидорова 1999 сыллаахха «Кылаас бастыҥ салайааччыта» ааты ылбыта. Бый-ыл Хагалас улуунугар буолбут эдэр учууталлар конкурстарын кыйылылаар.

Алексей Еремеев политологи-ческой наука кандидата буолла уонна Саха сирин ыччатын мини-стерствотын министрин бастакы солбуйааччынан ананан үлэтин са-ҕалаата. Афанасий Винокуров М.К.

ДЬИЭ КЭРГЭН АССАМБЛЕЯТА БАСТЫННАРЫ ААТТААТА

Ыам ыйын 15 күнүгэр улуу-стаагы гимназия төрөппүттэрэ, социальнай педагогтара аан дойдутаагы Дьыэ кэргэн күнүн көрсө уонна сүл устата төрөппүт комитеттарынан дьытыллыбыт үлэһэрин түмүктүүр Дьыэ кэргэн ассам-блеятыгар муһунулар. Кинилэ-ри улуу баһылыгы солбуйа-аччы Байшев Н.Н. кылгас ки-риги тыһыан эрэрдээтэ. Оҕону дьыэ кэргэнгэ иттии суолтата үрдээбитин бэлиэтээтэ.

Ассамблея маҥнайгы чааһа дьыэ кэргэн күрүһүн номина-циятыгар кыйылылаахтары ээр-дэлээһинтэн, чистээһинтэн са-ҕаланна. Ол курдук, «Саамай ааҕар дьыэ кэргэн» дьин номина-цияга кыйылылааһынан Бочо-ниннар дьыэ кэргэттэрэ ааттан-на. «Ыры аргыстаах дьыэ кэр-гэн - Пинигинэр, «Спортивной дьыэ кэргэн» - Эверстовтар, «Өркөн өй» номинацияга - Мат-веевтар дьыэ кэргэттэрэ буол-лулар. «Бастыҥ төрөппүт коми-тета» дьин номинацияга 7 «б» кылаас (төрөппүт комитетын председателэ Пинигина С.С.) коллектива ааттанна. Кыайы-лаахтары Нам 2 №-дээх оскуо-латын үөрэнээччилэрэ, «Восхо-дящая звезда» конкурс дипло-маннара үгкүүлээн эрэрдээтилэр.

Итини сэргэ гимназия иһи-нэн «Дьыэ кэргэн» программа-тынан кизн өрүттээх үлэ ытыллыбыта көһүннэ. Били-гин аҥардас төрөппүтү эрэ бу-олбакка, бүтүн дьыэ кэргэни ос-куола, оҕо проблематыгар тар-дыы бара турар. Ол курдук, дьыэ кэргэн оҕону иитэр уустук боппуруостарыгар энтузиаст-төрөппүттэр ыһыһан үлэһил-лэр, араас кулуттары, куруһу-октары тэрийэллэр. Кылаас аайы психологической тренин-гэр, дыалабайа ооньуулар, араас ситуацияларга дьарыктар ытыгылааллар.

Төрөппүттэр учууталларга күүс-көмө буолаллара хайҕанар суол. Төрөппүт Гуляева В.И. ан-глийскэй тылга көмө куруһуогу баай ис хоһоонноох ытар. Оҕолор сүрдээхтик сөбүлээн дьарыктаналлар, кинилэр омок тыһыан сценкалары ооньуулар, оруолларыгар таҥас-сап толкуйдуулар, сиэр-майгы

Чугдаарар чуорааннар «УРУН КӨМҮС» ВЫПУСК

Аммосов аатынан Саха государ-ственной университетын инже-нерной-технической факультетын преподавателинэн үлэһиир. Иван Романов «Ассоль» салон парикма-хера. Бастыҥ маастар быһыыты-нан кини үлэтин Нам олохтоохто-ро үрдүктүк сыаналыыллар. Туя-ра Платонова культура колледжын ситиһиилээхтик бүтэрэн эдэр көлүөнэни төрүт культурага үөр-тэр талааннаах учуутал. Муса Бу-рцева врач идэтин баһылаары СГУ-га үөрэнэр. Кини оскуолааҕы сылларыгар олус активнай, көхтөөх этэ. М.И. Протопопов На-мнаагы улуспо правленийтын председателинэн эппизтээхтик үлэһиир-хамсыыр. Анегина Коле-сова-Дьяконова Уральскыдаагы консерваторияны саҕа бүтэрэн кэ-лэн саха оператын уонна балетын театрыгар опернай ырыаһыт бы-һыытынан үлэтин саҕалыа. Кини олус сэдэх «сопрано» куоластаах. Света Халыева экономист идэтин баһылаан төрөөбүт улууһа сайды-ытыгар бэйэтин кылаатын киллэ-рэр опыттаах специалист. Анна Епифанова билигин медицинскэй наука кандидата. Кини Иркутскэй куоракка таһаарылаахтык үлэ-һиир. Сандал Суздалов Новосибир-скыдаагы сибээс институтун бүтэ-рэн «Сахааэроконтроль» тэрилтэ-тигэр инженердиир.

Бу үгүстэн арыһах холобуру билиһиннэрдикит. Хас биирдии выпускник уон сүл устатыгар ос-куолаттан ылбыт чинг билиитин бигэргэтэн, олоххо бэйэтин суо-лун-иһин тобулан, олохун онгос-тон, дьолун булуан, ийэ-аҕа дэтэн дьонго-сэргэҕэ кэрэхсэтэн үлэһи-ирэ - бу буолар кинилэр учуутал-ларын үрдүк үөрүүлэрэ, дьоллоро.

10 сыл... Бу кэрэ-бэлиэ даата. Барыта 5 комплект-кылаас вы-пускниктара умнуллубат оҕо саас-а-рын оскуола үөрэммит көрдөөх-нардаах сылларын ахтан-санаан аһаары таптыыр оскуолаларыгар түмүстүлэр.

Выпускниктар кылааһынан сценаҕа тахсааннар оскуола үөрэммит кэмизин, пионерскэй оҕо саастарын түгэннэрин кылга-тык билиһиннэрдилэр уонна маҥ-найгы учууталларыгар Р.М. Сабар-айкинага, К.С. Кутуковага, кыла-астарын салайааччыларыгар С.В. Кириллинага, Е.С. Николаевага, К.И. Макаровага, А.С. Поповага, А.В. Михайловага истин-иһирэх махтал тылларын эттилэр, сэмэй бэлэхтэрин туттардылар.

Оскуола директора А.П. Попо-ва выпускниктары оскуоланы бүтэрбиттэрэ 10 сылынан ээрдэ-лээтэ уонна бу выпуск 9 оҕото үрүн көмүс мэтээлинэн бүтэрбитэ оску-ола историятыгар биер чаҕылхай түгэнинэн тылларын бэлиэтээтэ.

Выпускниктар таптыыр оскуо-лаларыгар махтал тылларын тиэр-тилэр. Сыаналаах бэлэхтэрин үөрүүлэх быһыыга-майгыга тут-тардылар. Манньк долгутуулаах көрсүһүү учууталларга уонна урукку выпускниктарга өйдөрүгэр-санааларыгар сырдык өйдөбүлү хаалларда.

Светлана ЕМЕЛЬЯНОВА, «Телепрессфото-рево» саллааччыта.

Бу матырыйаал JSAP/USAJD «Сарсын бүтүгүттэн саҕаланар» программа финансовой көмөтүнэн сурулуна

лыбытыт? Манна сүрүн төрүгүнэн арыгылааһын бары көрүгүнэрэ ыллаллар. Ол курдук, арыгыһыт төрөппүттэрдээх дьыэ кэргэнгэ оҕону иитэр-өйдөтөр үлэ ытыгылыбытыттан, улдьаа сылдыр оҕо ахсаана эл-биир. Бэрээдэгэ суох арыгыны, пивоны атылыыр киоскалар хас хардыы аайы элбээбиттэ-риттэн, сокуоннай саастарын ситэ илик оҕолорго атылыыр буоланнар, оҕолор ордук пивоны утах курдук тутта сылдьан иһэр буолбуттара куһаҥан кэмэлди-гэ кубуллуда.

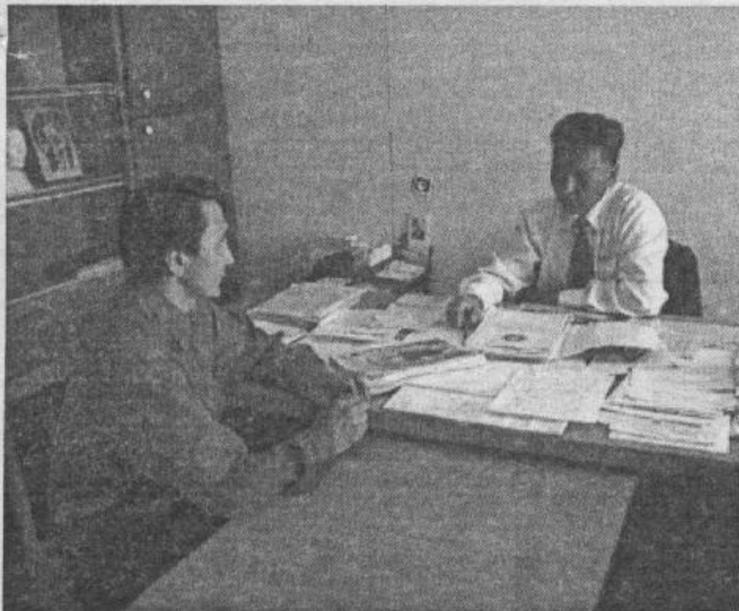
Уопсай кэпсэтии түмүгүнэн кэнчээри ыччаттарытын олох араас куһаҥан дьаллыктарыт-тан көмүскүүр инниттэн дьыэ кэргэн Ассамблеятын кытгы-лаахтара, улусу бары төрөппүттэригэр, дьаһалта са-лайааччыларыгар туһаайан, бэйэбиттэн тутулуктаах кы-аллар суоллары тобуларга, оҕолор сайынгы сыһыалаах кэмнэрэ көдүүстээхтик аһар усулуобуйаларын тэрийэргэ дьин ынырыгы ылынылар.

ЫНЫРЫ

1. Хас биирдии төрөппүт сайынгы кэмгэ оҕо үлэһиир уонна сынньанар кэмин эрдэт-тэн быһааннахтаах.
2. Үлэ лааҕырдара, бааһы-най хаһаайыстыбалара оскуо-лалары кытта дуогабардаһан оҕолор үлэһиир усулуобуйа-лара тэриллиэхтээх.
3. Иити-өйдөтүү үлэ фор-мата (ДНД, телевидение, уо.да. көмөлөрүнэн) тиһигин быспа-ка сайын устата ытылларын хааччыарга.
4. Ыһыах күнүн - саха нору-отун бастыҥ бырааһынньыгын арыгыта, пивота суох күнүнэн биллэрэргэ дьаһал тахсытынн туруорсарга.
5. Оҕо буруйу оҥоруутун иһин оҕо уонна төрөппүт эппи-тинэһин үрдэтэргэ.
6. Оҕолорго арыгыны аты-лыыр продавецтара ыстараап олохтуурга, лицензияларын былдыры мөдүүбарга.

В.ГУЛЯЕВА, улустаагы гимназия төрөппүттэрин комитетин чилиэнэ. М.ЯДРЕЕВА, улустаагы гимназия социальнай педагога

ЧЕЧНЯ СЭРИИТЭ КӨБӨКӨН УОЛУН УРУҤУЙДАРЫГАР

Биһиги биир дойдулаахпыт Алексей Бочуров Екатеринбург куоракка Демидовтар ааттарынан искусство академиятыгар үөрэнэр кэмигэр Чечня сэрии сағаламмыта.

Ол сағана Екатеринбург куоракка РФ сэриилэһэр чаастарын түмэр буолбуттара. Биһрдэ 100-кэ саха уолаттарын ағалыгытара. Кинилэр казармаларга олорор усулуобуйалара быстар мөлтөх этэ. Саллааттар куоракка үөрэнэр саха оҕолорун түмсүүтүттэн кинилэр дьонноругар харчынан, аһынан-таҥаһынан көмөлөһөллөрүгэр көрдөһөн сурук ыттарбыттара. Алексей итинтэн сағалаан Чечня кытыастыбыт, өлөрүүлээх-алдытыһаах сэриини билбитэ. Россия сувереннай республикатын, эмиэ кини курдук дьону сэрии ытарчата ыбылы ылбытын, үлэлээн-хамсаан иттэн олоһун дьону тимир сиппиринэн сиппийбитин, онно эдэр буйуннар, ол иһигэр саха ыччаттара суорума суолламмыттарын ис дуунатыттан сөбүлээбэтэ. Бу сизэргэ-майгыга бапчат алдырхай хайа да өттүнэн кини өйүгэр-санаатыгар кыайан кирибэтэ.

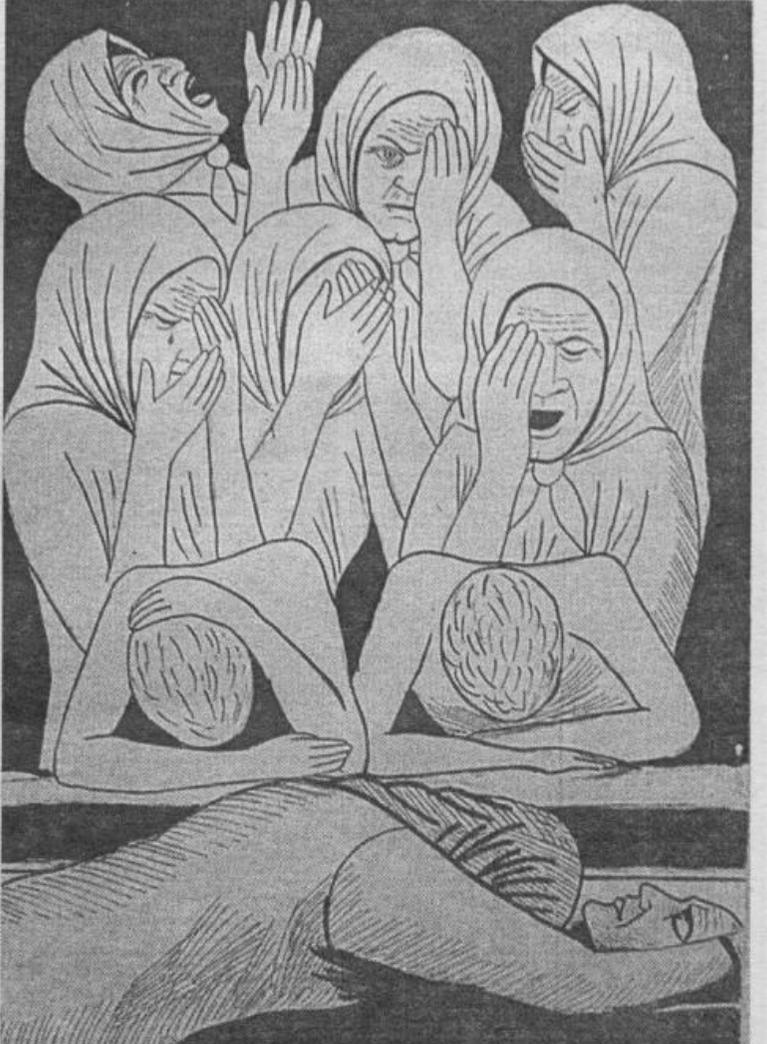
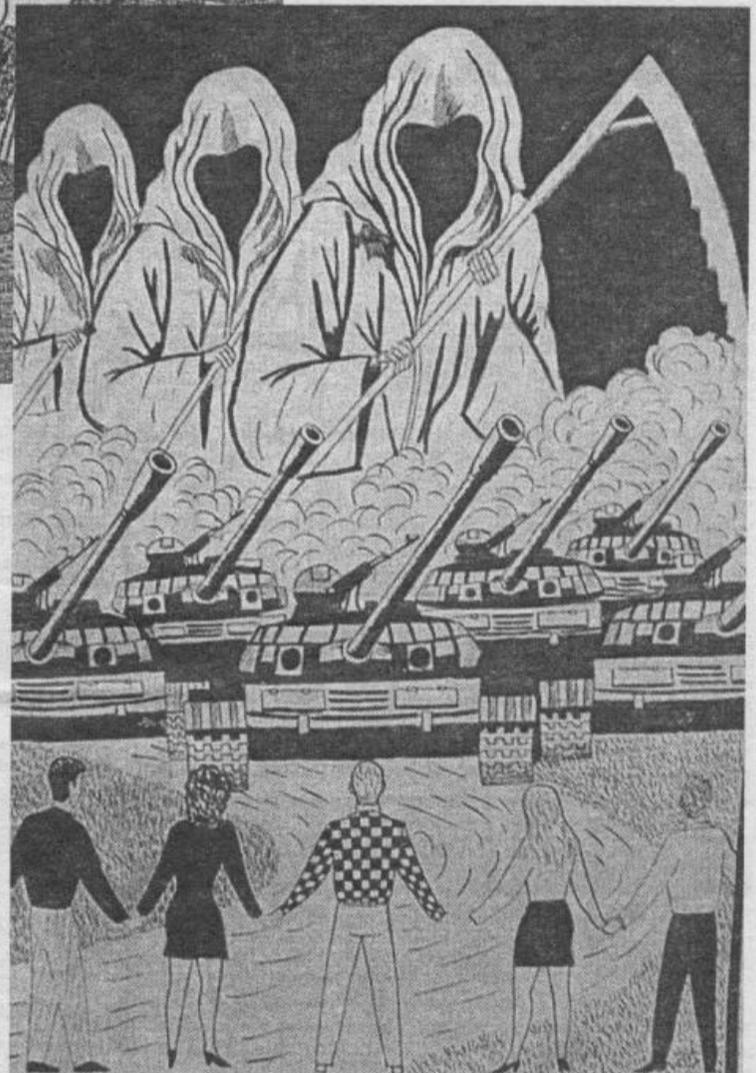
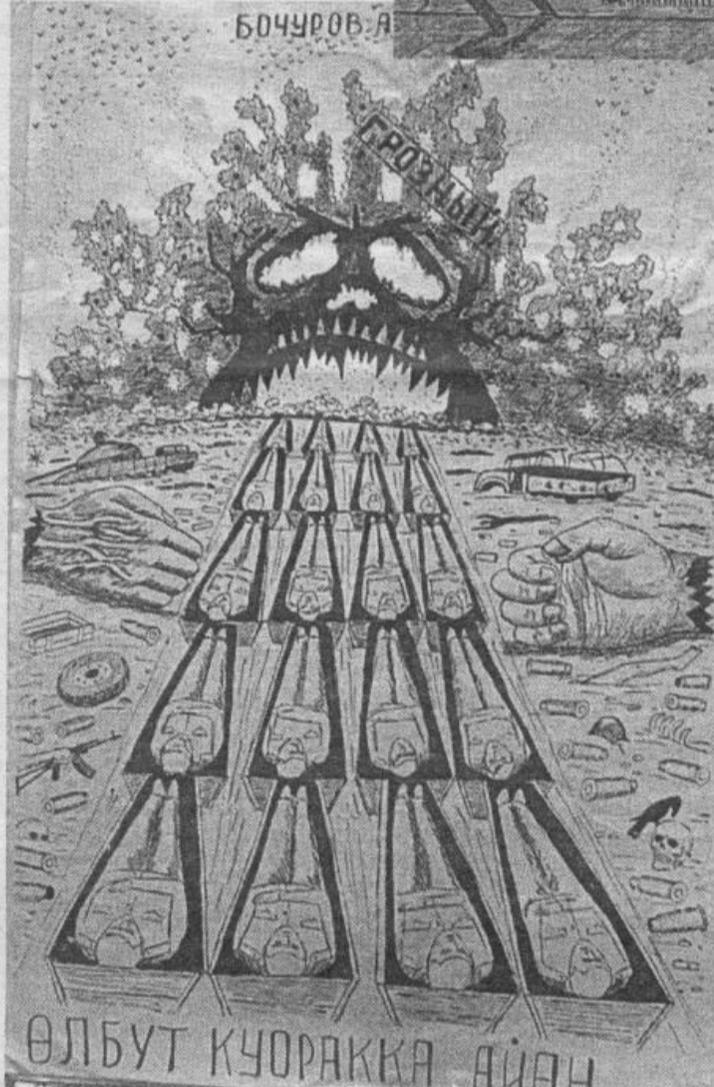
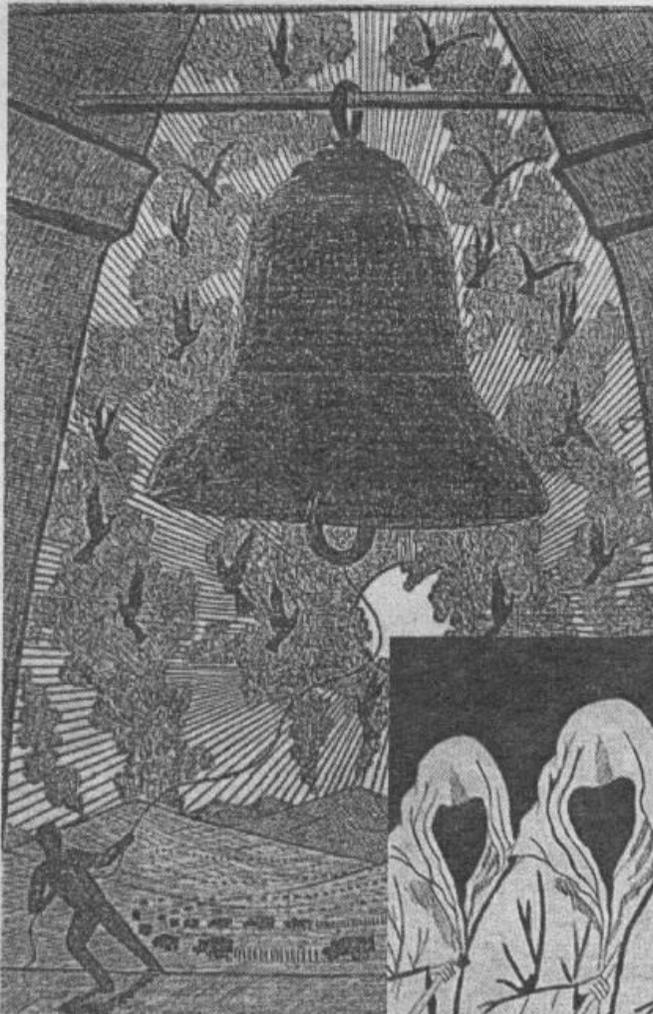
Алексей 1995 сыл муус устар ыйыгар Чечня Грознай куоракка «Өлбүт куоракка айан» - диин ааттаах кинигэтигэр матырыйаллары хомуйа айанна туруммута. Кини онно көрбүтүн-билбитин барытын суруйбута. Чечня сэриитин кэрэһэлиир хаартыскалары хомуйбута. Художник буоларынан үгүс уруһуйу бэлэмнээбитэ.

Көбөкөн күөх сыһылыларыгар оҕу сааһа оонньоон-көрүлзөн ааспыт Алексей орто оскуола кэнниттэн дойдутун, дьонун-сэргэтин иһингэр иһин төлөөн армия сулуспалаабыта. Екатеринбург куоракка бэлэмнээр курска үөрэммитэ. Искусствоведение факультетыгар кэтэхтэн үөрэммитэ. Салгыы Демидовтар ааттарынан искусство академиятыгар кирибита.

Ити сыллартан кини кини быраабын харыстааччы, сориини утарааччы быһыытынан киэнтик биллибитэ.

1995 сыл кулун тутар 1 күнүгэр Дьокуускай куоракка «Кутурҕан нэдиэлэтигэр» активнайдык кытыбыта. СГУ культурнай киинигэр ыччаты сэриини утарарга ыңгырбыта.

Нөҕүө сылыгар ыам ыйын 18 күнүгэр Екатеринбург куоракка үөрэнэр Саха сириттэн сылдыар студенттарга «Сағата суох дьон эрийин көрөн олоһумуоһа» диин ааттаах быыстапканы тэрийбитэ. Екатеринбург кэлэр саллааттарга көмөлөһөргө ыңгырбыта. Эмиэ ити сыл атырдьах ыйын 14 күнүгэр «Эдэр интеллигенция» түмсүү өйөөн, Дьокуускайга правительство дьиэтин иһингэр Ленин болуоссатыгар «Биһиги сэриини утарабыт» диин ааттаах миитин-акцияны тэрийбитэ. Биһир нэдиэлэ буолан баран Саха Республикатын

делегациятын састаабыгар кирисэн Уфа куоракка (Башкортостанна) түүрк омуктар аан дойдутаағы куралтайдарыгар сылдыбыта. Онно бэйэтин уруһуйун быыстапкатын көрдөрбүтэ.

Быйыл бэс ыйын 25 күнүгэр Дьокуускай куоракка Саха сиригэр аан бастаан «Эдэр ыччаты көмүскөвүгү» - диин ааттаах быыстапка-акцияны тэрийдэ.

Алексей Софронович арыях хонуктаарыта Намнаағы историко-этнографической музейга Чечня ытытлар сэриини утарар ис хоһоонноох 30-ча бэйэтин графической уруһуйун, 20 хаартысканы туттарда.

В. СЫРОМЯТНИКОВ

Хаартыскаларга: Алексей Бочуров улус баһылыгын солбуйааччы Н.Н. Ваишевы кытары көрүһэр.

Чечня сэриитин туһунан Алексей Бочуров уруһуйдар.

КЫАЙЫ КЫНАТТАНАН

Бу ый 3 күнүгэр Дьокуускай куорат Табаатын мырааныгар «Туймаада-Эркээни» республикатаагы экологической сүүрүү ахсыс төгүлүн ыгытылына. Сүүрүү «Туймаада, Эркээни хочолорун, Табаа мыраанын кэлэр көлүөнэлэргэ харыстаан тиздэрин» эрдэтин дини ыгытылынан тэрилинэ.

**Спорт — дьулуур,
спорт — тулуур**

Күрэхтэрини айылда харыстабылын министрствота, республика физкультурада, спортка уонна туризмга комитетта, Хагалас улуунун дьаһалтата, куорат сүүрүүнү таптааччыларын «Дьулуур» кулууба үбүлээн ыттылар.

Биһиги улууспутуттан бэйэлэрин транспордарынан I Хомуस्ताахтан 4, Хамафаттан 3 уонна киин балыһа бэйэлэрин үлэтигэр массына биэрэн 8, уопсайа 15 сүүрүк 116 кытааччылар ортолоругар стартка табыстылар.

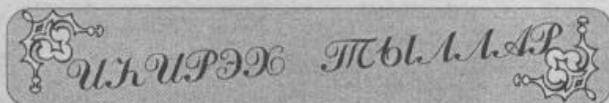
Биһиги спортсменнарбыт көрдөрүүлэрэ кунуаана суох буолла. Оскуола өрөлор утумнаахтык дьарыктанан күрэхтэһиллэргэ кыттар буолбуттара киһини үөрдэр. Ол курдук 10-13 саастаах уолаттарга I Хомуस्ताахтан Вася Охлопков чачы кыахтаахтык бастаата уонна мэтээлинэн, дипломунан, хары чаһытынан бириэмийэлээн үөрдө-көттө. 14-17 саастаах уолаттарга киһи табаарыстара А. Чичигинов иккис, В. Данилов үһүс буолан үрдүк көрдөрүүлэри ситистилэр. Эмиэ ити нэһиликтэн уһун дистанцияда сүүрүүгэ Саха сириин спордун маастарын нуорматын толорбут Семен Охлопков

күүстээх маастардар ортолоругар иккис кэллэ. Дьахталларга Россия спордун маастара Татьяна Жиркова эрэллээхтик бастаата. Атын сүүрүктэри бэйэлэрин кыахтарынан кытыннылар уонна былларыныгы бириэмэлэрин бары тупсардылар.

Бү күрэхтэһии биэр усулуубуйа тынан дьиз кэргэн хамаандатын түмүгүн таһаары буоллар. Манна улуус спортивнай чииһин балыһа коллективиттан Жирковтар дьиз кэргэтэрин хамаандата көмүскээтэ. Хамаанда састаабыгар Анна, Семен Жирковтар, уоллара Савва, кийиттэрэ Татьяна, сиэннэрэ Павлик, Юра сүүрдүлэр уонна бэһис төгүлүн бастаан сыналалаах бириһиниэн наараадаланнылар.

Бу буюукаалаах мөөт курдук сонунга ньуоска дьүөкөт буккуспута кыайы үөрүүтүн сорох сүүрүктэри кыһыннары-сайыннары бөлэмнэнэн баран харчы суодуттан күрэхтэһиигэ кыайан кэлбэтилэр. Ол курдук Хатырыктан республика биллилээх сүүрүүгэ Светлана Винокурова стартка тахсыбыта буоллар көрдөрүүбүт өссө тупсара хаалла. Браах Сунтаар, Горнай, Уус-Алдан, Чурапчы улуустара үп-харчы булан бэйэлэрин сүүрүктэрин күрэхтэһии айы ытталлар эбит. Биһиги улууспутугар эр харчы суоҕа туһунан таабырын буолла.

**С. ЖИРКОВ,
Россия спордун
ветерана, күрэхтэһии
кыттыгылаага**

Күндү дьүөгөбитин, биригэ үөрэммит табаарыспытын **СТРУЧКОВА АННА ЕГОРОВНАНЫ** 50 сааскын туолар юбилейдаах күтүгүнэн итинтик-истинник эвэрдэлибит!

Баҕарабыт үтүө доруобуйаны, үлэҕэр ситиһиилэри, үөрэ-көтө, мичилийэ сырыт.
Эвэрдэни кытта Татьяна, Василий Харитоновтар

Сердечно поздравляем газооператора Намского МУ НУ **ЖКХ ЕФИМОВУ МАРИО АВЕРТЬЕВНУ** с 50-летним юбилеем. Желаем крепкого здоровья, бодрости духа, творческого полета, успешного благополучия.

Администрация, профком НУ Намского улуса ЖКХ

Күндүтүк саныыр күн-күбэй ийэбит, эйэҕэс эбэбит **АГ-РАФЕНА ГРИГОРЬЕВНА!**

70 сааскын туолар кэрэ-бэлиэ күнүг үбүлүөйүнэн ис сүрэхпитигэр, сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүүнэн туран итинтик-истинник эвэрдэлибит!

Сир үрдүгэр баар үчүгэйи, дьолу-соргуну, саппаары баар санааны, кэрэни, сырдыгы баҕарабыт. Күндү киһибит кырдыар диэни кыйдаан, кэрэ дьүһүнүн ыһыктыбакка, айылда биэрбит доруобуйатын харыстаан өссө да уһунук ологорго баҕарабыт.

Өвөлөрүг, кийиттэриг, куттүөттэриг, сиэннэриг

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

Всем крестьянским хозяйствам, сельскохозяйственным кооперативам, товариществам, подсобным хозяйствам и пришкольным участкам, имеющим посевы сельскохозяйственных культур под урожай 2000 года, необходимо в срок до 19 июня т.г. в администрацию по месту жительства представить отчеты по итогам сева на бланках форм 1-фермер и 4-сх. Бланки имеются в администрациях. В отчетах следует отражать только фактически посеянные площади.

Улуустый отдел статистики

Куплю дом или сруб. Продаётся самоходная сенокосилка конная. Тел. 23-5-76.

Намский филиал НСК «Росгосстрах-Аргыс» проводит розыгрышный договор «Золотой полис» от несчастного случая с 10 по 30 июня 2000 г. Срок страхования: с 1 июня по 31 августа 2000 г. Страховая сумма: 5000 рублей. Страховой взнос: 30 руб. Обладатель «Золотого полиса» имеет право получить денежную премию. Наш адрес: с. Нам, Ст. Платонова 17. Тел: 21-5-96.

Намский филиал НСК «Росгосстрах-Аргыс» проводит добровольное медицинское страхование. Стоимость полиса 850 руб. Страхователю гарантируется 3-дневное разовое диагностическое обследование в стационаре больницы №1. Диагностическое обследование проводится с применением новейших медицинских технологий. Владелец такого страхового полиса выбирает удобное для него время, когда он желает пройти обследование и делает заявку в филиал. Адрес: с. Нам, Ст. Платонова, 17. Тел: 21-5-96.

Считает недействительным аттестат, выданный 12 июня 1997 г. А № 1379990 на имя Дьяконовой Елены Васильевны, с. Хатырык Намского улуса. Паспорт V-СН № 675926, выданный 6 июня 1997 г. Намским УОВД на имя Дьяконовой Елены Васильевны

«Кустук» инбэлииттэр холбоһуктаах табаарыстыбалара үлэтин тохтоотто, интэрэстээх дьон билсэргитигэр. Тел. 21-9-94.

Продается приватизированная 2-комнатная квартира в деревянном доме, центр, газ, телефон. Автомашина УАЗ-31512 1992 г. вып. Тел. 21-0-10.

Бэс ыйын 17 күнүгэр сарсыарда 10 ч. Маймаҕа ычат-комсомольскай биригээдэ тэриллибитэ 25 сыллаах үбүлүөйүн бэлэтиир өрөгөйдөөх ыһахпыттар бары сылларга үлэлээбит «путевкалары» кэлэн кыймыстар кымыһы ыймахтаан, оһуоһай-тойугу оройуттан тутан, көрүнэри көбүлүттэн ылан, самаан сайыны көрсүһэн ылдыттыгырыгытгар ыгырабыт. Ыһах кэмгэр көлүөнэнэн көрсүһүүлэр, спортивнай күрэхтэһиилэр, конкурстар ытыллаллар, супербириистээх лотерея (өнгөөх телевизор) оонньонор. Кэлин, сылдыһыг, сыһыһыныг, үөрэ-көтө ыһахха кыттыг.

Тэрийэр комиссия

ИДЬУО

бэтинэн биллибэт дьонноор кыладыапкаҕа кириэн, «Восход» мотоцикл саппаас чаастарын сойбоппуттар, бэрэбиэркэ барар.

Бэс ыйын 6 күнүгэр НСРУ директорун солбуйааччы Е. Е. Колесов биллэриитинэн биллибэт дьон маастарыскай кулуунун алдытан, 2077 солк. сууммалаах инструменнары, туттар тэриллэри сотон барыттар.

Бэс ыйын 9 күнүгэр И. Е. Москвитина Хамафатта с. биллэриитинэн быраата С. Е. Москвитин 1986 с. төрүүх, бэҕэһэ 16 чаастан дьийтэттэн тахсыбыт да эргиллибэтэх Сокуоннай сааһын туола илик Сеня ацетонтан сүһүрөн, (токсикомания) УКБ реанимационнай отделениетыгар эмтэнэр, бэрэбиэркэ барар.

Бэс ыйын 10 күнүгэр Хамафатта с. Д. М. Назарова биллэриитинэн киһи кэргэнин А. П. Назаровы иирсээн кэнниттэн Г. В. Петров, эмиз ити селө олохтооҕо, быһаһынан бааһырыт. Силиэстийэ ытыллаллар.

Бэс ыйын 12 күнүгэр Үөдэй баһылыгын солбуйааччы М. И. Свинобоев биллэриитинэн Нам—Дьокуускай трассатын 49-с км-гар 2 км сиргэ биллибэт киһи өлүгэ көһүннэ. Матырыйаал хомулунна, бэрэбиэркэ ытыллаллар.

Общественной миэстэҕэ итирик сылдыбыттарын иһин 19 киһи административнай эппизитнескэ тардылыһна. Кыра күлүгээннээгин иһин 3 киһи тугулуһна. ГИБДД линиятыннан 20 кэһии бэлиэтэннэ. Итинтэн итиригэ 5, ыстарааптыыр стоянкаҕа 7 техника турар.

<p>Үөрэх улуустаагы управлениета, профсоюз улускома Никольскай обо саадын интэриһин Федорова Татьяна Петровна тапталлаах ийэтэ, үлэ уонна тыыл ветерана</p> <p>ФЕДОРОВА Татьяна Федоровна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрбит.</p> <p>Хамафатта оскуолатын 1978 с. выпускниктара</p>	<p>Биргэ үөрэммит дьүөгөбитигэр Федорова Татьяна Петровна тапталлаах ийэтэ, Никольскай олохтооҕо</p> <p>ФЕДОРОВА Татьяна Федоровна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрбит.</p> <p>Хамафатта оскуолатын 1978 с. выпускниктара</p>
<p>Биргэ үлэтиир коллагабит Федорова Т.П. тапталлаах ийэтэ, үлэ, тыыл ветерана, Никольскай бөлүөлүгүн олохтооҕо</p> <p>ФЕДОРОВА Татьяна Федоровна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрбит.</p> <p>Никольскай обо саадын коллектива</p>	<p>Улуустаагы киһи балыһа администрацията, профсоюзнай тэриһэтэ, противотуберкулезнай диспансер коллектива диспансер үлэтигэр Федорова Мария Петровна тапталлаах ийэтэ</p> <p>ФЕДОРОВА Татьяна Федоровна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрбит.</p>
<p>Тапталлаах кэргэним, аҕабыт, эһэбит</p> <p>О-ЖИ-ХО Александр Александрович ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн ыймахтарыгар, билэр дьонноор дириг кутурбаммытын иһитинэрбит.</p> <p>Кэргэнэ, уола, кийиттэ, сиэннэрэ</p>	<p>Таптыыр оройуг, убайыт</p> <p>ГУЛЯЕВ Альберт Иванович бу дьыл бэс ыйын 11 күнүгэр соһумардык өлбүтүнэн ыймахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонноор дириг кутурбаммытын иһитинэрбит.</p> <p>Ийэтэ, аҕата, быраата, балта</p>
<p>Күндү табаарыспыт улуспо ветеран суоплара</p> <p>О-ЖИ-ХО Александр Александрович уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр Аммосова Любовь Николаевнага, ололоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Табаарыстара</p>	<p>Таптыыр сиэним, быраатым</p> <p>АЛИК эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлөн биһиги кэжэбитигэр туорабытынан чугас ыймахтарыгар, билэр дьоммутугар, табаарыстарыгар дириг кутурбаммытын биллэрбит.</p> <p>Эбэтэ, Гуляевтар, Кулаковскайдар, Нерюнгиттан Мусилманбековтар</p>
<p>Улуустаагы киһи балыһа администрацията, коллектив, профсоюзнай тэриһэтэ, скорая помощь коллективта өр сылларга скорая помощь суопларынан үлэлээбит</p> <p>О-ЖИ-ХО Александр Александрович уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр, ололоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p>	<p>Күндү бырааптыт, убайыт</p> <p>АЛИК эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрбит.</p> <p>Борисовтар, Балытара, быраатара</p>
<p>Биргэ үөрэммит табаарыспытыгар Аммосова Любовь Николаевнага тапталлаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ</p> <p>О-ЖИ-ХО Александр Александрович уһун ыарыттан өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит, ыар сукукту аһытын тэңгэ үлэстэбит.</p> <p>1971 сыллаах ылуус</p>	<p>Выражаем глубокое соболезнование родителю, брату, сестре и жене по поводу скоростной смерти любимого сына, брата и мужа</p> <p>ГУЛЯЕВА Альберта Ивановича. Скорбим вместе с вами. Одноклассники, родители и классрук 11 «а» кл. 1994 г. вып.</p>
<p>Улууспо сэбиэтэ, бырабыллыһына, профкома уонна кырдыабаастарын сэбиэтэ эргингэ өр сыл үлэлээбит</p> <p>О-ЖИ-ХО Александр Александрович ыарахан ыарыттан Дьокуускай куоракка эмискэ өлбүтүнэн киһи тапталлаах кэргэнигэр Любовь Николаевнага, ыймахтарыгар уонна чугас дьоннооругар дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p>	<p>Биргэ үлэтиир коллагабит Борисова Надежда Васильевна тапталлаах быраата</p> <p>ГУЛЯЕВ Альберт Иванович хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>«Кэчээр» детсад коллектива</p>
<p>Тапталлаах кэргэним, аҕабыт, убайыт, бырааптыт</p> <p>ДЬЯКОНОВ Гаврил Афанасьевич бу дьыл бэс ыйын 12 күнүгэр биһиги кэжэбитигэр ыарахан ыарыттан өлөн туорабытынан бары ыймахтарыгар, билэр дьоммутугар дириг кутурбаммытын иһитинэрбит.</p> <p>Кэргэнэ, ололоро, убайдара, бырааттара, саҕастара, кийиттэрэ</p>	<p>Биргэ үлэтиир дьүөгөбитигэр 4 №-дээх «Чэчир» обо саадын поварагар Гуляева Валентина Васильевнага уонна киһи дьиз кэргэнигэр тапталлаах уоллара, убайдара</p> <p>ГУЛЯЕВ Альберт Иванович эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын биллэрбит.</p> <p>4 №-дээх обо саадын коллектива</p>
<p>Убаастыыр быраатым, убайыт</p> <p>Түбэ нэһилигин олохтооҕо</p> <p>ДЬЯКОНОВ Гаврил Афанасьевич ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр, ололоругар дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Хатырыктан Х.М. Атласова уонна киһи кыргытара</p>	<p>Убаастыыр табаарыспытыгар Белолобская Ольга Алампальевнага, Степан Валентиновичка таптыыр куттүөттэрэ</p> <p>ГУЛЯЕВ Альберт Иванович хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p> <p>Корякиннар, Федоровтар</p>
<p>Культура үлэтиитэрин профкома, Намнаагы историко-этнографическай музей коллектива музей үлэтиигэр Макарова Вера Алампальевнага, балтыгар Надежда киһи дьиз кэргэтигэр тапталлаах куттүөттэрэ, кэргэнэ</p> <p>ГУЛЯЕВ Альберт Иванович хомолтолоохтук күн сириттэн барытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит.</p>	

БИЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

1983 с. бэс ыйын 27 к. Хатырык орто оскуолатынан Ядрихинская Анна Ивановна аатыгар бэриллибит Б-070295 №-дээх аттестат сүппүтүнэн дьингэ суоһунан аабыллар

Нам улуунун Бөтүгүн нэһилиэгэр оттуур дьон бэс ыйын 19 күнүгэр Бөтүгүн нэһилиэк дьаһалтатыгар суһаллык кэлэргитигэр. Кэмигэр кэлбэтэх дьонго 700 солк. ыстыраап түһэриллэр.

Бөтүгүн нэһилиэгин дьаһалтата

Кыайы 55 сылыгар, Үйэ бүтэһик ыһаҕар аналлаах ОһУОХАЙ күрэхтин БАЛАҤЫАННЫАТА

Буолар сирэ - Нам с. ыһахтыыр паарка. Бэс ыйын 20-21 күннэригэр Күрэх соруга:
Саха сириин суверенитетта сайдан иһэринэн сибээстээн бастыг дьонноорбутун ахтар, кэриэстиир уонна чиистиир кэмнэригэр үүнүлэр. Самаан сайын кэлбитинэн саха киһитин сиэринэн дьонун алгыспытын Кыыл Уола-Зверев аата үйэттэн үйэҕэ тойукка туойулар, уос номоҕор кириэр үтүө күнүн көбүлүүр аналалаах.

Күрэх кыттааччылары:
Кыттааччылар саастарынан үс бөлөххө араарыллаллар:
1 бөлөх - 18-30 сааһыгар диэри
2 бөлөх - 30-50 сааһыгар диэри
3 бөлөх - 50-тан үөһэ саастаахтарга
Күрэх ирдэбиллэрэ:
Оһуохай бары түһүмэхтэрин туһунан этиг;
Оһуохай үүс-уран тылын бааһын аллитерациялаах дьүһүйүн хоһуйууга, үгкүү тэти-мигэр сөп түбэһиигэ сыналалар;
Үгкүү тылын этээчи түөлбө оһуохайын ордук тутан этэрэ ирдэнэр;
Этээчи түһүлгэ дьонун бэйэтигэр тардыта уонна тутаһына;
Оһуохай таһаарааччы сахалыы таҕастаах буолуохтаах.
Күрэх кыайылыахтара:
Анал бириистэр: «Хомоҕой хоһоонноох этээчи», «Хомуһуннаах оһуохайдыт», «Кэскиллээх этээчи», «Түһүлгэлээх этээчи». Бааһынай хаһаайыстыбалар, акционернай обществолар, чаһынай тэриһэтэ салайааччылары анал бириистэри Кыайы 55 сылынан, Үйэ бүтэһик ыһаҕар олохтоохтара диэн эрэнэбит.
Конкурс бары боппуруостарын маньык аадырыска билсэххитин сөп: Нам с. А.Ф. Шестаков аатынан культура киһини методуһа Николаев Владимир Спиридоновичтан.

РЕДАКТОР ОННУГАР И.Е. СИВЦЕВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционная издательская система — 21141

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Нам улуунун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуну хонтуроллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээкэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистрацияламыт нүөмэрэ — Я 0085.
Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьийэти аадырыһын чопчу ыйыг.
Автор этэрэ хаһыат санаатыннын мэлдьи биир буолбат.
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай ул. 1.
E-mail: editor62@sakha.ru

Талыһына уонна тангыһына «Энсиэли» хаһыат редакциянай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэннэ, Орджоникидзе ул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лийс.
Индекс — 54889. Тираһа — 2418
Бэчээкэ илии баттанна — 12:00 ч, 14.06.2000
Сакааһын №-рэ — 67